

Fokuserede spørgsmål

Hofteartrose – ikke-kirurgisk behandling og genoptræning efter THA.

Indhold

PICO 1 <i>Bør patienter med hofteartrose tilbydes neuromuskulær/funktionel træning?</i>	2
PICO 2 <i>Bør patienter med hofteartrose tilbydes superviseret styrketræning?</i>	3
PICO 3 <i>Bør patienter med hofteartrose tilbydes manuel terapi?</i>	4
PICO 4 <i>Bør overvægtige patienter med hofteartrose tilbydes væggtabsintervention?</i>	5
PICO 5 <i>Bør patienter med hofteartrose tilbydes forløb med kombineret patientuddannelse og træning?</i>	6
PICO 6 <i>Bør patienter der har gennemgået en total hoftealloplastik operation tilbydes superviseret genoptræning efter udskrivelse fra hospitalet?</i>	7
PICO 7 <i>Bør patienter tilbydes superviseret styrketræning efter THA operation?</i>	8
PICO 8 <i>Bør patienter anbefales at overholde bevægerestriktioner efter THA operation?</i>	9
Bilag 1. <i>Prioritering af outcomes</i>	10

PICO 1 Bør patienter med hofteartrose tilbydes neuromuskulær/funktionel træning?

Population

Patienter med klinisk verificeret hofteartrose, herunder som minimum betydende aktivitetsrelaterede hoftesmerter og nedsat bevægelighed i hoften, med eller uden radiologisk verifikation.

Intervention

Struktureret træningsforløb med neuromuskulær/funktionel træning i tillæg til vanlig behandling. Træningen skal mindst være to gange ugentligt i mindst seks uger. Der skal som minimum være superviseret opstart af træningen og en opfølgende supervision.

Comparison (sammenligning)

Vanlig behandling der ikke indeholder struktureret neuromuskulær/funktionel træning.

Outcomes	Tidsramme	Kritisk/Vigtigt
Patientrapporteret funktionsevne målt med standardiseret spørgeskema*	Efter endt behandling	Kritisk
Præstationsbaseret funktionsevne målt ved fysisk test*	Efter endt behandling	Vigtig**
Smerte (relateret til hofteregionen)*	Efter endt behandling	Vigtig
Patientrapporteret funktionsevne* langtidseffekt	Længste follow-up (6-12 måneder efter endt behandling***)	Vigtig
Helbredsrelateret livskvalitet*	Efter endt behandling	Vigtig
Træningsinducerede skader i bevægeapparatet.	I interventionsperioden	Vigtig
Smerte der ikke er hofterelateret.	I interventionsperioden	Vigtig

* Se udspecificerede målemetoder i bilag 1

**Hvis patientrapporteret funktionsevne ikke er afrapporteret i studierne overgår præstationsbaseret funktionsevne til at være kritisk outcome.

*** Hvis outcome er rapporteret ved flere tidspunkter medtages data nærmest 12 måneder.

PICO 2 Bør patienter med hofteartrose tilbydes superviseret styrketræning?

Population

Patienter med klinisk verificeret hofteartrose, herunder som minimum betydende aktivitetsrelaterede hoftesmerter og nedsat bevægelighed i hoften, med eller uden radiologisk verifikation.

Intervention

Struktureret træningsforløb med styrketræning (styrkeøvelser med ekstern modstand, fx i maskiner eller med elastik) i tillæg til vanlig behandling. Træningen skal bestå af mindst to ugentlige superviserede sessioner i mindst seks uger. Intensiteten skal være mindst 60 % af maksimal belastning.

Comparison (sammenligning)

Vanlig behandling der ikke indeholder styrketræning.

Outcomes	Tidsramme	Kritisk/Vigtigt
Patientrapporteret funktionsevne målt med standardiseret spørgeskema*	Efter endt behandling	Kritisk
Præstationsbaseret funktionsevne målt ved fysisk test*	Efter endt behandling	Vigtigt**
Smerte (relateret til hofteregionen)*	Efter endt behandling	Vigtigt
Patientrapporteret funktionsevne* langtidseffekt	Længste follow-up (6-12 måneder efter endt behandling***)	Vigtigt
Helbredsrelateret livskvalitet*	Efter endt behandling	Vigtigt
Træningsinducerede skader i bevægeapparatet.	I interventionsperioden	Vigtigt
Smerte der ikke er hofterelateret.	I interventionsperioden	Vigtigt

* Se udspecificerede målemetoder i bilag 1

**Hvis patientrapporteret funktionsevne ikke er afrapporteret i studierne overgår præstationsbaseret funktionsevne til at være kritisk outcome.

*** Hvis outcome er rapporteret ved flere tidspunkter medtages data nærmest 12 måneder.

PICO 3 Bør patienter med hofteartrose tilbydes manuel terapi?

Population

Patienter med klinisk verificeret hofteartrose, herunder som minimum betydende aktivitetsrelaterede hoftesmerter og nedsat bevægelighed i hoften, med eller uden radiologisk verifikation.

Intervention

Manuel terapi (ledmobilisering, ledmanipulation) mindst otte sessioner i tillæg til vanlig behandling.

Comparison (sammenligning)

Vanlig behandling der ikke indeholder manuel terapi.

Outcomes	Tidsramme	Kritisk/Vigtigt
Patientrapporteret funktionsevne målt med standardiseret spørgeskema*	Efter endt behandling	Kritisk
Smerte (relateret til hofteregionen)*	Efter endt behandling	Kritisk
Præstationsbaseret funktionsevne målt ved fysisk test*	Efter endt behandling	Vigtig**
Patientrapporteret funktionsevne* langtidseffekt	Længste follow-up (6-12 måneder efter endt behandling***)	Vigtig
Helbredsrelateret livskvalitet*	Efter endt behandling	Vigtig
Forværring af hoftesmerter > 24 timer efter manuel terapi.	I interventionsperioden	Vigtig
Smerte der ikke er hofterelateret.	I interventionsperioden	Vigtig

* Se udspecificerede målemetoder i bilag 1

**Hvis patientrapporteret funktionsevne ikke er afrapporteret i studierne overgår præstationsbaseret funktionsevne til at være kritisk outcome.

*** Hvis outcome er rapporteret ved flere tidspunkter medtages data nærmest 12 måneder.

PICO 4 Bør overvægtige patienter med hofteartrose tilbydes vægttabsintervention?

Population

Overvægtige patienter (BMI>25kg/m²) med klinisk verificeret hofteartrose, herunder som minimum betydende aktivitetsrelaterede hoftesmerter og nedsat bevægelighed i hoften, med eller uden radiologisk verifikation.

Intervention

Interventioner med henblik på vægttab i tillæg til vanlig behandling.

Comparison (sammenligning)

Vanlig behandling der ikke indeholder vægttabsinterventioner som for eksempel diæter, kostvejledning eller lignende.

Outcomes	Tidsramme	Kritisk/Vigtigt
Smerte (relateret til hofteregionen)*	Efter endt behandling	Kritisk
Patientrapporteret funktionsevne målt med standardiseret spørgeskema*	Efter endt behandling	Vigtig
Præstationsbaseret funktionsevne målt ved fysisk test*	Efter endt behandling	Vigtigt
Patientrapporteret funktionsevne* langtidseffekt	Længste follow-up (6-12 måneder efter endt behandling***)	Vigtigt
Helbredsrelateret livskvalitet*	Efter endt behandling	Vigtigt
Vægtændring i kg	Efter endt behandling	Vigtigt

* Se udspecificerede målemetoder i bilag 1

*** Hvis outcome er rapporteret ved flere tidspunkter medtages data nærmest 12 måneder.

PICO 5 Bør patienter med hofteartrose tilbydes forløb med kombineret patientuddannelse og træning?

Population

Patienter med klinisk verificeret hofteartrose, herunder som minimum betydende aktivitetsrelaterede hoftesmerter og nedsat bevægelighed i hoften, med eller uden radiologisk verifikation.

Intervention

Struktureret forløb med patientuddannelse (omhandlende for eksempel smertehåndtering, aktivitetstilpasning, sygdomsinformation/forståelse) og træning i tillæg til vanlig behandling. Interventionen skal bestå af mindst to ugentlige superviserede sessioner i mindst seks uger.

Comparison (sammenligning)

Vanlig behandling der ikke indeholder patientuddannelse.

Outcomes	Tidsramme	Kritisk/Vigtigt
Patientrapporteret funktionsevne målt med standardiseret spørgeskema*	Efter endt behandling	Kritisk
Præstationsbaseret funktionsevne målt ved fysisk test*	Efter endt behandling	Vigtig**
Smerte (relateret til hofteregionen)*	Efter endt behandling	Vigtig
Patientrapporteret funktionsevne* langtidseffekt	Længste follow-up (6-12 måneder efter endt behandling***)	Vigtig
Helbredsrelateret livskvalitet*	Efter endt behandling	Vigtig
Self-efficacy* (tro på egen formåen)	Efter endt behandling	Vigtig
Træningsinducerede skader i bevægeapparatet.	I interventionsperioden	Vigtig
Smerte der ikke er hofterelateret.	I interventionsperioden	Vigtig

* Se udspecificerede målemetoder i bilag 1

**Hvis patientrapporteret funktionsevne ikke er afrapporteret i studierne overgår præstationsbaseret funktionsevne til at være kritisk outcome.

*** Hvis outcome er rapporteret ved flere tidspunkter medtages data nærmest 12 måneder.

PICO 6 Bør patienter der har gennemgået en total hoftealloplastik operation tilbydes superviseret genoptræning efter udskrivelse fra hospitalet?

Population (population)

Patienter der har fået indsat en primær (førstegangs) THA som følge af primær hofteartrose.

Intervention

Struktureret træningsforløb med mindst to ugentlige træningssessioner i mindst seks uger. Træningen skal bestå af mindst seks superviserede træningssessioner og opstartes indenfor en måned efter operation.

Comparison (sammenligning)

Ingen deltagelse i superviseret genoptræning efter udskrivelse fra hospital (højest 1-2 instruktioner ved fysioterapeut efter udskrivelse fra hospitalet).

Outcomes	Tidsramme	Kritisk/Vigtigt
Patientrapporteret funktionsevne målt med standardiseret spørgeskema*	Efter endt behandling	Kritisk
Præstationsbaseret funktionsevne målt ved fysisk test*	Efter endt behandling	Vigtigt**
Smerte (relateret til hofteregionen)*	Efter endt behandling	Vigtigt
Patientrapporteret funktionsevne* langtidseffekt	Længste follow-up (6-12 måneder efter endt behandling***)	Vigtigt
Helbredsrelateret livskvalitet*	Efter endt behandling	Vigtigt
Hofteluksation	I interventionsperioden	Vigtigt
Reoperation	I interventionsperioden	Vigtigt
Hævelse	I interventionsperioden	Vigtigt
Træningsinducerede skader i bevægeapparatet	I interventionsperioden	Vigtigt
Smerte der ikke er hofterelateret	I interventionsperioden	Vigtigt

* Se udspecificerede målemetoder i bilag 1

**Hvis patientrapporteret funktionsevne ikke er afrapporteret i studierne overgår præstationsbaseret funktionsevne til at være kritisk outcome.

*** Hvis outcome er rapporteret ved flere tidspunkter medtages data nærmest 12 måneder.

PICO 7 Bør patienter tilbydes superviseret styrketræning efter THA operation?

Population

Patienter der har fået indsat en primær (førstegangs) THA som følge af primær hofteartrose.

Intervention

Struktureret træningsforløb med styrketræning (styrkeøvelser med ekstern modstand, fx i maskiner eller med elastik) i tillæg til vanlig behandling. Træningen skal bestå af mindst to ugentlige superviserede sessioner i mindst seks uger og opstartes indenfor en måned efter operationen. Intensiteten skal være mindst 60 % af maksimal belastning.

Comparison (sammenligning)

Vanlig behandling der ikke indeholder superviseret styrketræning.

Outcomes	Tidsramme	Kritisk/Vigtigt
Patientrapporteret funktionsevne målt med standardiseret spørgeskema*	Efter endt behandling	Kritisk
Præstationsbaseret funktionsevne målt ved fysisk test*	Efter endt behandling	Vigtig**
Smerte (relateret til hofte regionen)*	Efter endt behandling	Vigtig
Patientrapporteret funktionsevne* langtidseffekt	Længste follow-up (6-12 måneder efter endt behandling***)	Vigtig
Helbredsrelateret livskvalitet*	Efter endt behandling	Vigtig
Hofteluksation	I interventionsperioden	Vigtig
Reoperation	I interventionsperioden	Vigtig
Hævelse	I interventionsperioden	Vigtig
Træningsinducerede skader i bevægeapparatet	I interventionsperioden	Vigtig
Smerte der ikke er hofterelateret	I interventionsperioden	Vigtig

* Se udspecificerede målemetoder i bilag 1

**Hvis patientrapporteret funktionsevne ikke er afrapporteret i studierne overgår præstationsbaseret funktionsevne til at være kritisk outcome.

*** Hvis outcome er rapporteret ved flere tidspunkter medtages data nærmest 12 måneder.

PICO 8 Bør patienter anbefales at overholde bevægerestriktioner efter THA operation?

Population

Patienter der har fået indsat en primær (førstegangs) THA med posteriore operationsadgang og ledhoved ≥ 32 mm som følge af primær hofteartrose.

Intervention

Postoperative bevægerestriktioner for hoftelæddet der indebærer begrænsning af hofteflexion til max 90 grader samt ingen indadrotation og ingen adduktion over midtlinjen.

Comparison (sammenligning)

Ingen eller færre bevægerestriktioner.

Outcomes	Tidsramme	Kritisk/Vigtigt
Hofteluksation, tidlig	Indenfor 3 mdr postoperativt**	Kritisk
Hofteluksation, sen	Længste follow up	Vigtigt
Patientrapporteret funktionsevne målt med standardiseret spørgeskema*	Efter endt behandling	Vigtigt
Præstationsbaseret funktionsevne målt ved fysisk test*	Efter endt behandling	Vigtigt
Smerte (relateret til hofte-regionen)*	Efter endt behandling	Vigtigt
Patientrapporteret funktionsevne* langtidseffekt	Længste follow-up (6-12 måneder efter endt behandling***)	Vigtigt
Helbredsrelateret livskvalitet*	Efter endt behandling	Vigtigt
Tilbagevenden til arbejde, antal dage efter operation	Længste follow up	Vigtigt
Reoperation, alle årsager	Længste follow up, mindst 1 år	Vigtigt

* Se udspecificerede målemetoder i bilag 1

** Det måletidspunkt der kommer nærmest 3 måneder efter operation.

*** Hvis outcome er rapporteret ved flere tidspunkter medtages data nærmest 12 måneder.

Bilag 1. Prioritering af outcomes

Outcome	Målemetoder (subskala) i prioriteret rækkefølge	Kommentar
Patientrapporteret funktionsevne	HOOS (ADL), WOMAC (physical funktion), SF-36 (physical funktion eller PCS), OHS, HHS	De målemetoder der har en specific subskala omhandlende funktion er prioriteret højest
Præstationsbaseret funktionsevne	Rejse/sætte sig test, ganghastighed, trappetest	OARSI rekommanderede outcomes
Smerte	HOOS (pain), WOMAC (pain), VAS, NRS, SF-36 (pain), HHS (pain item)	Hvis det ikke angives om det er hofterelateret smerte der er målt, så antages dette at være tilfældet
Helbredsrelateret livskvalitet	HOOS (QOL), SF-36, EQ-5D	Prioriteret sygdomsspecifikke målemetoder over generiske
Self-efficacy	General Self-Efficacy Scale	

Anvendte forkortelser

HOOS: Hip disability and Osteoarthritis Outcome Score. Sygdomsspecifikt måleredskab, subskalaer: Symptoms, ADL, pain, sport/recreation, hip-related QOL

ADL: Activities of Daily Living, QOL: Quality of Life

WOMAC: Western Ontario and McMaster Universities Arthritis Index. Sygdomsspecifikt måleredskab, subskalaer: pain, stiffness, physical function (samme 17 items som HOOS ADL)

SF-36: The Short Form (36) Health Survey. Generisk måleredskab. Subskalaer: Vitality, physical functioning, bodily pain, general health, role physical, role emotional, role social, mental health. Desuden kan beregnes følgende samlede scores: PCS: Physical component score og MCS: Mental component score. Den kortere udgave SF-12 kan også bruges.

OHS: Oxford Hip score. Sygdomsspecifikt måleredskab, en samlet score vedr smerte og funktion.

HHS: Harris Hip Score. Sygdomsspecifikt måleredskab, behandler –rapporteret, men inddrager patienten udsagn om funktionsbegrænsninger og smerte og vurderes derfor relevant. Ingen subskalaer. Smerte målet på en 6 point likert skala

VAS: Visuel Analog skala

NRS: Numerisk rang skala

EQ-5D: EuroQOL 5 Dimensions. Generisk måleredskab. Subskalaer: Mobility, self-care, usual activities, pain/discomfort and anxiety/depression. Kan beregnes samlet score.